

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:50

יציאת השבת: 17:48

כ"ט טבת תשע"ז

גיליון מס' 302

שאלת אביך ויגידך

שאלות ותשובות על הפרשה

עונג שבת

אלוקים? מי זה אלוקים!?

פרעה נבחר לייצג את תופעת הכחשת קיומו של הקב"ה בעולם. עם התקדמותן של המכות, פרעה מובל לאורך מסלול של הכרה הולכת וגדלה בקב"ה ובשליטתו המוחלטת על היקום כולו. שיאה של הפרשה שלנו, מגיע עם מכת הברד, שמשמידה את כל המשאבים והרכוש במצרים. כל עץ מנופץ לחתיכות וכל אדם או בהמה שלא תפסו מחסה - נהרגים מייד. פרעה ניצב מובס מול ארצו ההרוסה וכעת הוא מכריז: "אני טעיתי והקב"ה צדק". הפעם, בשונה משאר הפעמים, פרעה מתייחס לקב"ה בשמו המפורש - שם ההווה - המייצג את ההיבט הבלתי נתפס של הקב"ה, שאינו נשען על החושים, מה שמצביע על ההכרה שלו במציאות האלוקים.

לקח לו הרבה זמן ולא מעט סבל, אך פרעה מגיע בסופו של דבר להכרה בקיומו של הקב"ה, למרות, שעדיין הוא מסרב לשחרר את בני מארצו. ראו כמה גדול האגו האנושי וכמה כוח יש לרציונליזציה ולשכנוע עצמי!

במובנים רבים התהליך שעובר על פרעה, עובר למעשה גם על כל אחד מאיתנו. כאשר אנו ילדים, נדמה לנו שאנחנו מרכז העולם. לאחר שאנו עוברים חוויות ונסיונות שונים, אנו הופכים יותר ויותר מודעים לדברים שמתרחשים מחוץ לנו ומעבר לשליטתנו.

למען האמת, החיים הם רצף של תובנות מסוג זה, רק שלפעמים אנחנו מתבלבלים, שוכחים וחוזרים אחורה. מדוע? משום שעם כל התקדמות טכנולוגית אנו חשים מחדש, שיכולתו של האדם היא בלתי מוגבלת. אנחנו מתלהבים ומלאי יראת כבוד מול יכולותיו העצומות של האדם.

אך היכן ההתלהבות ויראת הכבוד שלנו מול כל מה שהקב"ה עשה ועושה! עשר המכות לא הובאו על המצרים רק בגלל פרעה, הן הובאו גם למען עם ישראל. דרך ההתבוננות במכות, בניי למדו שיעור חשוב על הקב"ה ויכולותיו, מה שהיה נחוץ מאד, כשלב הכנה למעמד הר סיני וקבלת התורה. בדומה, גם עלינו בדורנו מוטל ללמוד שיעור חשוב זה. הרב שרגא סימונס/אש התורה

1. בשאלת משה במילים "ואיך ישמעני פרעה" ישנו אחד מעשרה קל וחומר שבתורה, מהו? (ו', י"ב רש"י ושפתי חכמים)

משה אומר לה' שבנ"י לא שמעו אליו כשבא לבשר להם את בשורת הגאולה, למרות שדבר זה היה לטובתם. קל וחומר שפרעה לא ישמע לו, שהרי דבר זה לרעתו.

2. מדוע חוזרת התורה על תולדות בני ראובן ושמעון שנמנו כבר בין ה-70 נפש שירדו למצרים? (ו', י"ד רש"י)

מפני הצורך לייחס את שבטו של לוי עד משה ואהרון כדי להגיע למשה ואהרון, התחיל לייחסם דרך תולדותם מראובן.

3. מדוע מזכירה התורה את שנות חייו של לוי? (ו', ט"ז רש"י)

ללמדנו שכל עוד אחד מהשבטים היה עדיין חי, לא התחילה גלות מצרים. כי בניי היו חשובים בעיני מצרים בחייהם של השבטים, ולוי האריך שנים מכולם.

4. מהם שנות חייו של לוי ומי מנכדיו חי מס' שנים דומה? (ו', ט"ז, כ')

לוי חי 137 שנה, נכדו עמרם אבי משה חי גם 137 שנה.

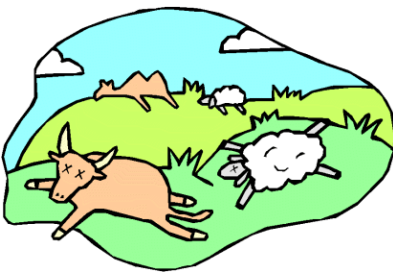
5. מה היה ייחוסה המשפחתי של יוכבד אשת עמרם? (ו', כ' רש"י)

יוכבד היתה בתו של לוי ואחותו של קהת אביו של עמרם, היא היתה דודתו של עמרם.

6. מניין למדו חכמים שהנושא אישה צריך לבדוק באחיה? (ו', כ"ג רש"י)

שנאמר על אלישבע "אחות נחשון", שאהרון לקחה מפני שהיתה אחות נחשון, נשיא שבט יהודה, ונולדו להם בנים צדיקים. כי רוב הבנים דומים לאחי האם.

7. "הוא אהרון ומשה" מה למדים מכך שאהרון הוזכר לפני משה? (ו')

כ"ו רש"י

למדים מכך ששניהם שקולים כאחד, כי יש מקומות בתורה שמשה קודם לאהרון ויש מקומות שאהרון קודם למשה.

8. בני כמה היו משה ואהרון כשנשלחו אל פרעה? (ז', ז')

משה בן 80 שנה ואהרון בן 83 שנה.

9. מה היה המופת שעשו משה ואהרון לפני פרעה? (ז', י')

אהרון השליך את מטהו לפני פרעה ועבדיו והמטה הפך לתנין (לנחש).

10. איזה נס בתוך נס היה במופת זה? (ז', י"א-י"ב)

שחרטומי מצרים עשו כן בכישופים שלהם, הם השליכו איש מטהו, שהפכו גם הם לתנינים, ומטה אהרון בלע את מטותם.

כוח רצון

בבית משפחת פרץ היתה תרנגולת מהודרת. נוצותיה היפות הדהימו כל אורח שביקר בבית המשפחה. יום אחד סופת חול השתוללה בעיר. כעבור כמה דקות כל העיר הפכה לארגז חול. לאחר הסופה כולם יצאו לנקות את חצרותיהם וכליהם.

גם אדון פרץ יצא לחצרו לשטוף את ערמות החול שנערמו. בחצרו ראה את התרנגולת המדהימה שלו מכוסה כולה בחול. הוא לקח את צינור המים ושטף אותה עם זרם חזק, אך החול לא ירד. הוא הגביר את לחץ המים אך העפר והחול היו תקועים עמוק בין נוצותיה. ניסה להברישה במברשת אך לשוא.

ישב אדון פרץ על כסאו וחשב על דרך לנקות את התרנגולת. פתאום, ברגע אחד ניערה התרנגולת את נוצותיה וכל החול והעפר עפו מעליה. (ספר הזוהר).

"וַיֵּצֵא אֱלֹהֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֶל פְּרָעָה מֶלֶךְ מִצְרָיִם לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם."

הקב"ה פונה אל משה ואהרון ומצווה אותם לצוות לבני ישראל ולפרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל ממצרים. עמ"י חי בעבדות עשרות שנים במצרים, הקב"ה שולח להם גואל ומצווה אותו לגאול את העם. אך איך מצווה אותם הקב"ה שיאמרו לישראל להוציא את עצמם ממצרים? הרי אם יכלו היו יוצאים מזמן! אומר הקב"ה למשה: "לך ותאמר לבני ישראל שיוציאו עצמם מארץ מצרים! תחילת גאולתם תלויה בהם, הם צריכים להאמין שמעכשיו הם כבר לא עבדים. אם הם יוציאו את המחשבה שהם כבר לא עבדים - זוהי תחילת גאולתם!"

לא פעם אנו שוקעים ומחפשים קרש הצלה. אנשים טובים זורקים לנו חבל ומנסים להעלות אותנו מהספינה השוקעת. הם מנסים ומתאמצים אך לא תמיד מצליחים כי פשוט אנו לא מרימים את עצמנו החוצה. אם אתה רוצה ישועה לא תמיד אתה צריך לסמוך על האחר. לפני שתיפנה לאחרים שיתפללו עליך - התפלל על עצמך, נסה לצאת מהבוץ לבד, תראה רצון, תראה שאתה רחוק מייאוש. ואז שכבר ישלחו לך חבל הצלה אתה תהיה עם רגל אחת כבר בחוץ-לגאולתך. זכור! בכל מצב חלילה של קושי בחייך - נער קודם את נוצותיך, אל תחכה שמישהו ישטוף אותך תחילה. עשה כך והצלח.

חיזוק יומי

11. מדוע שלח ה' את משה אל פרעה בבוקר כשהוא יוצא ליאור? (ז', ט"ו רש"י)

כדי להראות את זיפו של פרעה, שהיה עושה עצמו אלוה ויהיה אומר שאינו צריך לנקביו, אך היה עושה זאת בבוקר בשפת היאור מבלי שאיש יראה אותו.

12. מדוע המכות התחילו ביאור ואח"כ במצרים ע צ מ ם ? (ז', י"ז רש"י)

מפני שהמצרים היו עובדים לנילוס שהיה עולה ומשקה את הארץ, לפיכך הלכה את היאור קודם ואח"כ אותם.

13. היכן ראינו הכרת הטוב של משה אפילו בדומם? (ז', י"ט רש"י)

שאהרון היכה על היאור במכת הדם והצפרדע, כי היאור הגן על משה כשהיה בתובה ביאור, וכן במכת הכינים אהרון היכה על עפר הארץ שעזר למשה כשטמן את המצרי בחול.

14. מכת הדם היתה בכל המים שבמצרים, אם כן מדוע נאמר "בעצים ובאבנים"? (ז', י"ט רש"י)

הכוונה היא שהיו להם כלי עץ וכלי אבן שבהם היו שמים מים, ומים אלו אף הם הפכו לדם.

15. במכת הדם נאמר: "וימלא שבעת ימים" - מה למדים מכך? (ז', כ"ה רש"י ושפתי חכמים)

שכל מכה נמשכה 7 ימים, חוץ ממכת החושך שנמשכה שישה

ימים, אך ה' פרע למצרים ושילם להם את היום השביעי ביציאת מצרים, שעמוד הענן החשיך למצרים כשרדפו אחרי בני ישראל.

16. "ותעל הצפרדע וכי כל המכה היתה בצפרדע אחת? (ח', ב' מעם לועז)

אמר ר' עקיבא שצפרדע גדולה עלתה מן היאור והמצרים התחילו להכותה, ובכל מכה יצאו ממנה הרבה צפרדעים שמילאו את מצרים.

17. באיזו מכה אמרו חרטומי מצרים "אצבע אלוקים היא" ומדוע? (ח' י"ד-ט"ו רש"י)

במכת הכינים, כי הם לא הצליחו לעשותה מפני שהיא קטנה ואין השדים יכולים לשלוט בבריה קטנה יותר מגרגר שעורה.

18. "ויסר הערוב", מדוע הערוב יצאו משם ולא מתו כמו הצפרדעים? (ח', כ"ז רש"י)

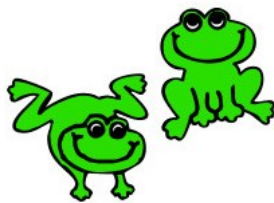
כדי שהמצרים לא יהנו מהעורות של חיות אלו שהם יקרים.

19. מה היו הניסים במכת השחין? (ט', ח' רש"י)

א. שידו של משה החזיקה שני חופנים של פיח ביד אחת, את חופנו וחופן אהרון.
ב. שהאבק התפזר על כל ארץ מצרים.

20. במכת הברד נאמר "הנני ממטיר כעת מחר", איך יתכן? הרי אלו זמנים שונים? (ט', י"ח רש"י)

הכוונה היא לזמן הזה שיהיה

הלימוד בעלון מוקדש

אלרועי בן אורטל ומינה בת נחמה לרפואה שלמה ומהירה

פלג אהרון בן מרב במזל טוב

לקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com

לארכיון העלונים: www.pirsuma.com/shal_avicha